

KRZYSZTOFORY

Zeszyty Naukowe Muzeum Historycznego Miasta Krakowa

42

Muzeum Krakowa

KRZYSZTOFOR

KRZYSZTOFOR

Scientific Bulletin of the Historical Museum of the City of Kraków

KRZYSZTOFORY

Zeszyty Naukowe Muzeum Historycznego Miasta Krakowa

42

Muzeum Krakowa

Kraków 2024

Recenzenci zeszytu 42 / Reviewers of Volume 42: Aneta Borowik (Uniwersytet Śląski), Janusz Czop (Narodowy Instytut Muzeów), Aleksandra Krypczyk-de Barra (Muzeum Narodowe w Krakowie), Mirosław Kuklik (Muzeum Ziemi Puckiej im. Floriana Ceynowy w Pucku), Agnieszka Jankowska-Marzec (Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie), Filip Musiał (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie), Grzegorz Nieć (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), Zdzisław Noga (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), Agnieszka Chłosta-Sikorska (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), Agnieszka Wanicka (Uniwersytet Jagielloński), Tomasz Zaucha (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie), Barbara Zbroja (Archiwum Narodowe w Krakowie), Anna Ziębińska-Witek (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), Krzysztof Zamorski (Uniwersytet Jagielloński), Zdzisław Zblewski (Uniwersytet Jagielloński)

Redaktor prowadzący / Commissioning Editor: Anna Biedrzycka

Tłumaczenie na język angielski / Translation into English: Maria Piechaczek-Borkowska

Projekt graficzny / Graphic Design: Monika Wojtaszek-Dziadusz

Ilustracje / Illustrations: Agra Art, Archiwum Archidiecezjalne w Katowicach (AAK), Archiwum Narodowe w Krakowie (ANK), Archiwum Państwowe w Warszawie, Biblioteka Jagiellońska (BJ), Biblioteka Narodowa (BN), International Council of Museums (ICOM), Muzeum Historii Polski (MHP), Muzeum Krakowa (MK), Muzeum Narodowe w Krakowie (MNK), Muzeum Narodowe w Warszawie (MNW), Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Narodowe Archiwum Cyfrowe (NAC), Polska Akademia Umiejętności, Śląska Biblioteka Cyfrowa (ŚBC), War Relics Forum, Wikimedia Commons, Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum (ZKW)
zbiory / collections of: rodziny Tetmajerów / the Tetmajer family
oraz / and: Rafał Chmielewski (MHP), Lewis Clarke (Wikipedia), Jakub Czaja, Mateusz Drożdż, Marek Gręplowski, Adrian Grycuk (Wikipedia), Jacqueline Guillot (Pexels), Marcin Gulis (MK), Guillaume Hankenne (Pexels), Marcin Herrmann, Piotr Idem (MK), Patryk Jezierski (MNK), Gagan Kaur (Pexels), Alper Murat Kirpik (Pexels), Helena Kocur (MK), Bogdan Krężel (MK), Elżbieta Lang (MK), Piotr Ligier (MNW), Noland Live (Pexels), Mikołaj Niedojadło (MK), Adrien Olichon (Pexels), Wojciech Paduchowski, Jaroslav Pulicar, Zygmunt Put (Wikipedia), Zbigniew Reszka (Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie), Andrzej Ring (ZKW), Lech Sandzewicz (ZKW), Anna Shvets (Pexels), Maciej Szczepańczyk (Wikipedia), Anna Warzecha (MK), Agata Klimek-Zdeb (MK), Karolina Żłobecka (MK)

ISSN 0137-3129

© Muzeum Krakowa, Kraków, 2024

Wydawca / Publisher:

Muzeum Krakowa, Rynek Główny 35, 31-011 Kraków
www.muzeumkrakowa.pl
www.facebook.com/muzeumkrakowa

<https://journals.akademicka.pl/krzysztofor>

Rocznik jest wpisany do prowadzonego przez MEiN Wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych z 3 listopada 2023 r.: na liście nr 32461; unikatowy identyfikator czasopisma – 201305 / The annual is included on the updated list of scholarly journals and peer-reviewed proceedings from international conferences accredited by the Ministry of Education and Science published on 3 November 2023: item No. 32461 on the list; the journal's unique identifier is 201305

Czasopismo jest indeksowane w bazie ERIH PLUS / The journal is included in the ERIH PLUS database

Pierwotną wersją czasopisma jest wersja papierowa / The periodical originally comes out in paper

Printed in Poland

Nakład 200 egz. / An edition of 200 copies

Skład, przygotowanie do druku / Typesetting: Jacek Łucki

Druk / Print: ZAPOL Sobczyk Sp.k.

Redaktor / Editor

Michał Niezabitowski

Rada Naukowa / Scientific Council

Zdzisław Noga – przewodniczący / President (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), Antoni Bartosz (Muzeum Etnograficzne w Krakowie), Jacek Chrobaczyński (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), Péter Farbaky (Budapesti Történeti Múzeum, Węgry), Jacek Gądecki (Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie), Jacek Górski (Muzeum Archeologiczne w Krakowie), Dariusz Kosiński (Uniwersytet Jagielloński), Piotr Krasny (Uniwersytet Jagielloński), Anna Niedźwiedź (Uniwersytet Jagielloński), Jacek Purchla (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie; Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie), Volker Rodekamp (Stadtgeschichtliches Museum Leipzig, RFN)

Kolegium Redakcyjne / Editorial Board

Michał Niezabitowski – przewodniczący / President, Anna Bednarek, Anna Biedrzycka, Ewa Gaczoł, Piotr Hapanowicz, Zdzisław Noga, Jacek Salwiński, Andrzej Szoka, Barbara Świadek, Jacek Zinkiewicz – sekretarz / Secretary

Spis treści

Contents

8	Michał Niezabitowski	Słowo od wydawcy
10		A Word from the Publisher
12		Artykuły i rozprawy
		Research Papers and Treatises
13	Wojciech Wrzosek	Muzeum. Tezy metahistoryczne
		The Museum. Metahistorical Theses
19	Richard Butterwick	Muzeum a nauka (na przykładzie historii płaszców królewskich)
		Museum and Science: a Case Study of Royal Mantles
28	Barbara Świadek	<i>Sine qua non</i>. O nauce w muzeum
		<i>Sine qua non</i> . About Science at the Museum
57	Dariusz Kosiński	Malowidła ścienne w kościele św. Sebastiana w Wieliczce – próba analizy dramatycznej
		The Wall Paintings at Saint Sebastian's Church in Wieliczka – an Attempt at a Dramatic Analysis
69	Dorota Jarząbek-Wasył	O związkach Włodzimierza Tetmajera z teatrem
		On Włodzimierz Tetmajer's Connections with the Theatre
83	Roman Marcinek	Dawne Śląskie Seminarium Duchowne w Krakowie w świetle kwerendy archiwalnej
		The Former Silesian Seminary in Kraków in the Light of Preliminary Archival Research
113	Marcin Herrmann	Jerzy Bandrowski (1883–1940)
121	Katarzyna Bednarczyk	Juwenalia i Czarne Juwenalia 1977 – migawki. Prezentacja fotografii Jaroslava Pulicara
		<i>Juwenalia</i> and Black <i>Juwenalia</i> 1977 – Photo Shots. A Presentation of Jaroslav Pulicar's Photographs
133	Wojciech Paduchowski	Krakowski filozof Mirosław Dzielski i jego filozofia społeczna, część 2
		Kraków Philosopher Mirosław Dzielski and the Historical Contexts of His Social Philosophy. Part 2
145	Mateusz Drożdż	Czy ulica Dworcowa rzeczywiście była zagrożona dekomunizacją? Druga fala dekomunizacji nazw ulic w Krakowie w latach 2016–2024
		Was Dworcowa Street Really Threatened by Decommunization? The Second Wave of the Decommunization of Kraków's Streets in the Years 2016–2024

165	Mikołaj Niedojadło	Koncepcja magazynu otwartego zrealizowana w oddziale Muzeum Krakowa Thesaurus Cracoviensis – Centrum Interpretacji Artefaktów na tle innych realizacji tego typu w muzeach polskich The Concept of an Open Storehouse Carried Out at the Thesaurus Cracoviensis – Artefacts Interpretation Centre, a Branch of the Museum of Kraków, Compared to Other Projects of This Kind Operating at Polish Museums
178		Artykuły recenzyjne i recenzje Review Articles and Reviews
179	Barbara Świadek	Przeszłości czar? Parę uwag na marginesie recenzji wystawy i publikacji <i>Nowoczesność reglamentowana. Modernizm w PRL</i> The Charm of the Past? Side Notes on the Review of the Exhibition and the Exhibition Catalogue Titled <i>Nowoczesność reglamentowana. Modernizm w PRL</i> [Rationed modernity: modernism in the Polish People's Republic]
191	Jacek Zinkiewicz	Mateusz Król: <i>Cechy krakowskie w XIV–XVI wieku. Biblioteka Krakowska, nr 169. Kraków 2023, 641 s.</i> Mateusz Król: <i>Cechy krakowskie w XIV–XVI wieku</i> [Kraków Guilds in the 14th–16th Centuries]. Biblioteka Krakowska [The Kraków Library], No. 169. Kraków 2023, 641 pp.
194		Miscellanea
195	Zofia Gręplowska	Włodzimierz Tetmajer. Korzenie Włodzimierz Tetmajer. The Roots
201	Agata Klimek-Zdeb	Wystawa o zabawie czy zabawa na wystawie? Społeczny odbiór projektu <i>Trzepaki, Reksio, Atari</i> w Muzeum Nowej Huty An Exhibition about Fun, or Fun at the Exhibition? The Social Reception of the Project <i>Children's Fun and Games in Communist Poland</i> at Nowa Huta Museum
219	Magdalena Smaga	28 albumów Bogusława Koperskiego przedstawiających miejskie dekoracje przestrzenne 28 Albums Presenting Municipal Outdoor Holiday Decor by Bogusław Koperski
233	Szymon Jarosiński	Rys historyczny święta oddziału Rynek Podziemny <i>Drażenie miasta</i> An Outline of the History of the <i>Delving into the City</i> Festival at the Rynek Underground Museum Branch
239	Jacek Salwiński	Kronika działalności Muzeum Krakowa w 2023 roku The Chronicle of Activity of the Museum of Kraków in 2023